

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапець Ю.О.
« 28 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОСЕРЕДНИЦТВО І МЕДІАЦІЯ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Посередництво і медіація в соціальній роботі» для здобувачів вищої освіти галузі знань **23 Соціальна робота** спеціальності **231 Соціальна робота** освітньої програми «Соціальна робота».

Розробник: Кацьора Олександр Валентинович, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 11 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Федір ШАНДОР

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Олена ПОПАДИЧ

© Кацьора О.В., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2.3 самостійної роботи студента – 4.5	2	2
	Лекції:	
	22	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	108

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «Посередництво і медіація в соціальній роботі» – оволодіти теорією, методикою та практикою підготовки й здійснення медіації як методу врегулювання конфліктів в громаді; надання необхідного обсягу знань, практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів у громаді. Особлива актуальність вивчення курсу полягає у запровадженні інституту медіації в Україні та завершеною реформою децентралізації.

Основні завдання дисципліни: оволодіння студентами знаннями з у галузі медіації; формування системи фундаментальних знань з конфліктології, а також способів, механізмів та інструментарію вирішення конфліктів; розвиток базових знань та практичних навичок, необхідних для здійснення медіації у громадах; оволодіння діалоговими практиками.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

Загальні компетентності (З)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

З1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

З2. Здатність забезпечувати конфіденційність особистої інформації про

отримувачів соціальних послуг.

35. Здатність вчитися і бути навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації.

310. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення з урахуванням їх національно-культурного, гендерного, соціального статусу.

ФК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності.

ФК7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефакхівців.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

ФК17. Здатність до посередництва між клієнтами та структурами, що надають послуги, з метою максимізації соціальних ресурсів у відповідності до потреб та інтересів споживачів послуг.

Фахові компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

И2. Здатність розробляти пропозиції щодо підвищення ефективності соціального захисту населення на індивідуальному, груповому рівнях, в тому числі у межах адміністративно-територіальної одиниці територіальної громади в межах повноважень.

Л5. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати і розв'язувати конфлікти в професійному колективі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціальна робота», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	ПРН1
Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, проводити моніторинг соціальної ситуації, формулювати мету і завдання соціальної	ПРН10

роботи, передбачати зміни та планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи	
Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.	ПРН13
Володіти способами врегулювання конфліктів серед різних категорій населення, технологіями посередництва та медіації при врегулюванні конфліктів, спірних питань серед клієнтів соціальних служб	ПРН20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Студенти демонструють уміння аналізувати соціальні явища і процеси, які можуть бути причинами або наслідками конфліктних ситуацій в громаді	ПРН1
Студенти демонструють розуміння соціально-психологічні причини виникнення конфлікту, способи його вирішення, типи поведінки під час вирішення спорів, а також уміння визначати шляхи вирішення конфліктних ситуацій	ПРН10
Студенти проявляють ініціативу, самостійність та оригінальність, а також уміння генерувати нові ідеї для ефективного вирішення завдань у сфері посередництва та медіації в соціальній роботі.	ПРН13
Студенти демонструють уміння здійснювати медіаційні та фасилітаційні сесії відповідно до етапів їх проведення, володіти техніками діалогових практик в громаді	ПРН20

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Залік, тестування; доповіді-повідомлення; підготовка презентацій результатів виконаної індивідуальної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповідь на практичному занятті, самостійна робота, створення презентацій, тренінг, розв'язування тестів.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення критерії виконання завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і тести. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і тестові завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 20 балів

кожне теоретичне питання); тести оцінюються в 10 балів. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 61/01-0 від 24.12.2020 р., підсумкова оцінка за модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів). Його результат є одночасно підсумковою модульною оцінкою.

У випадку, коли структура робочої програми передбачає більше ніж один модуль, результат підсумкової модульної оцінки визначається як середнє арифметичне значення усіх модулів.

Студент, який за результатами підсумкової модульної оцінки отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового семестрового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів). У протилежному випадку студент не допускається до підсумкового семестрового контролю.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) і виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку в день оголошення результатів. За бажання підвищити рейтинг студент складає залік в усній формі.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
5 (5 практик)	5 (5 практик)	25 (5 практик + 20 інд)	5 (5 практик)	10 (5 практик + 5 тестув)		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5 (5 практик)	5 (5 практик)	5 (5 практик)	10 (5 практик + 5 тестув)	5 (5 практик + 20 інд)		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Доповідь на практичному занятті. Підготовка і демонстрація презентації	5	25	5	25

на визначену тему				
Індивідуальна робота	1	20	1	20
Тестування	1	5	1	5
Підсумковий модульний контроль	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання окремих видів навчальної роботи

Виступ на практичному занятті – 3 бали. Критерії оцінювання включають: 1) повноту і правильність відповіді; 2) міру усвідомленості, розуміння вивченого матеріалу; 3) володіння професійною лексикою; 4) здатність формулювати чіткі і змістовні висновки.

Доповнення на практичному занятті – 2 бали. Критерії оцінювання включають: вміння слухати попередні виступи і не повторювати сказане раніше; вміння систематизувати, узагальнювати, робити висновки; критичність; посилення на рекомендовані та самостійно підібрані джерела.

Загальна активність студента на практичному занятті – 1 бал. Критерії оцінювання включають: вагомість, логічність і коректність поставлених запитань, зауважень, коментарів, пропозицій і т.ін.; уважність, дисциплінованість; участь в дискусіях.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

За кожне теоретичне питання:

17-20 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

13-16 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

9-12 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою.

5-8 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань.

1-4 балів – не в змозі викласти зміст питань, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, вирішує завдання, які потребують однослівної відповіді.

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити.

За тестування: 10 стандартизованих тестів. Загальна оцінка розраховується як 1 бал за кожну правильну відповідь.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: Політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування)

кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти медіації в громаді.

Тема 1. Основи поняття і категорії конфліктології. Причини та механізми виникнення конфліктів. Позитивний та негативний вплив конфлікту. Типові причини конфліктів. Класифікація конфліктів. Типологія соціальних конфліктів. Динаміка конфлікту. Ескалація конфлікту за Ф.Глазлом. Психологічний вплив конфлікту на громаду.

Тема 2. Децентралізація послуг. Місце громад у процесі децентралізації. Базові послуги у територіальних громадах. Медіація як базова послуга у громаді.

Тема 3. Позичії, інтереси та потреби у конфлікті. Позичії, інтереси та потреби – співвідношення та місце у громаді. Характеристика драбини конфлікту у громаді. Визначення та опис позичій та інтересів сторін конфлікту.

Тема 4. Аналіз конфлікту. Підходи до аналізу конфліктів. «Історична» карта. «Фотографія конфлікту». Картографія конфлікту Корнеліуса-Фейра.

Тема 5. Загальні положення про медіацію у громаді. Історія розвитку інституту медіації. Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.

Модуль 2. Медіаційні техніки та їх використання у громаді.

Тема 6. Особливості процедури медіації у громаді. Початок процедури медіації. Етапи медіаційної процедури. Проведення процедури медіації. Припинення процедури медіації. Договори за результатами медіації.

Тема 7. Навички медіатора. Комунікативні навички (активне слухання, перефразування, резюмування, запитання, розвиток ідеї, нейтральна мова). Нейтральність. Безоцінюваність. Ведення процедури.

Тема 8. Особа медіатора: правові та психологічні аспекти. Вимоги щодо набуття статусу медіатора. Права медіатора. Обов'язки медіатора. Відповідальність медіатора. Психологічні особливості особистості медіатора. Психологічні аспекти посередницької діяльності

Тема 9. Конфлікти у громаді та шляхи їх вирішення. Специфіка господарських конфліктів. Фасилітація у конфліктах між групами. Фасилітація

як інструмент розвитку громадянського суспільства у громаді. Інститут медіації в громаді.

Тема 10. Медіація у громаді. Місце медіації у житті громади. Ненасильницьке вирішення сусідських суперечок. Земельні питання. Медіація та релігійне життя.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Основи поняття і категорії конфліктології	10	1	2			7
Тема 2. Децентралізація послуг	12	1	2			9
Тема 3. Позичії, інтереси та потреби у конфлікті	12	2	2			8
Тема 4. Аналіз конфлікту	12	2	2			8
Тема 5. Загальні положення про медіацію у громаді	12	2	2			8
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	60	10	10			40
Модуль 2						
Тема 6. Особливості процедури медіації у громаді	12	2	2			8
Тема 7. Навички медіатора	10	2	2			6
Тема 8. Особа медіатора: правові та психологічні аспекти	12	2	2			8
Тема 9. Конфлікти у громаді та шляхи їх вирішення	12	2	2			8
Тема 10. Медіація у громаді	12	2	2			8
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	60	12	10			38
Разом за семестр	120	22	20			78

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>заочна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Тема 1. Основи поняття і категорії конфліктології	10	1	0			9
Тема 2. Децентралізація послуг	12	1	0			11
Тема 3. Позичії, інтереси та потреби у конфлікті	12	0	0			12
Тема 4. Аналіз конфлікту	12	1	0			11
Тема 5. Загальні положення про медіацію у громаді	12	1	1			10
Тема 6. Особливості процедури медіації у громаді	12	1	1			10
Тема 7. Навички медіатора	10	1	1			8
Тема 8. Особа медіатора: правові та психологічні аспекти	12	1	1			10
Тема 9. Конфлікти у громаді та шляхи їх вирішення	12	1	0			11
Тема 10. Медіація у громаді	12	0	0			12
Модульна контрольна робота	4	0	0			4
Разом за семестр	120	8	4			108

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>денна</i>	<i>заочна</i>
1	Тема 1. Основи поняття і категорії конфліктології	2	0
2	Тема 2. Децентралізація послуг	2	0
3	Тема 3. Позичії, інтереси та потреби у конфлікті	2	0
4	Тема 4. Аналіз конфлікту	2	0
5	Тема 5. Загальні положення про медіацію у громаді	2	1
6	Тема 6. Особливості процедури медіації у громаді	2	1
7	Тема 7. Навички медіатора	2	1
8	Тема 8. Особа медіатора: правові та психологічні аспекти	2	1
9	Тема 9. Конфлікти у громаді та шляхи їх вирішення	2	0
10	Тема 10. Медіація у громаді	2	0
	Разом	20	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основи поняття і категорії конфліктології	7	9
2	Тема 2. Децентралізація послуг	9	11
3	Тема 3. Позиції, інтереси та потреби у конфлікті	8	12
4	Тема 4. Аналіз конфлікту	8	11
5	Тема 5. Загальні положення про медіацію у громаді	8	10
6	Тема 6. Особливості процедури медіації у громаді	8	10
7	Тема 7. Навички медіатора	6	8
8	Тема 8. Особа медіатора: правові та психологічні аспекти	8	10
9	Тема 9. Конфлікти у громаді та шляхи їх вирішення	8	11
10	Тема 10. Медіація у громаді	8	12
Модульна контрольна робота		0	4
Разом		78	108

5.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) виконується під час самостійної роботи і сприяє більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань.

№ з/п	Назва теми
1	Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації)
2	Впровадження медіації в Україні. Позитивні та негативні фактори, що можуть гальмувати впровадження медіації в Україні
3	Європейський кодекс поведінки медіаторів
4	Сучасні медіативні процеси у світі та особливості їх впровадження в Україні
5	Активне слухання – навичка медіатора «слухати і чути»
6	Психологічна готовність сторін до переговорів та співробітництва. Роль медіації» для сторін конфлікту
7	Стимулятивна, трансформативна, наративна, гуманістична, директивна моделі медіації та їх характеристика
8	Формування навичок перетворення скарги на запит
9	Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів
10	Техніка завершального етапу посередництва

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та

форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійний проектор.

Засоби Microsoft Office: Microsoft Office Word (текстовий редактор); Microsoft Office PowerPoint (програма підготовки презентацій).

Платформа електронного навчання Moodle.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ващенко І.В. Конфліктологія та теорія переговорів: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 407 с.
2. Гірник А.М. Основи конфліктології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Києво-Могилянська академія, 2010. 222 с.
3. Наровська К., Каневська В. Практичне застосування медіації. Практично-методичний посібник викладача. Київ: НАМУ, 2016. 110 с.
4. Основи медіації в соціальній роботі. Навчально-методичний посібник / Укл. Тимчук Л.І., Білик Н.М. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. 137 с.
5. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Стеценко В.В. 2016. 192 с.

Допоміжна література

1. Андрєєнкова В.Л., Дацко О.В., Лунченко Н.В., Мараховська Т.А. Навчальна програма «Базові навички медіатора в навчальному закладі та громаді. забезпечення участі жінок і дітей у розв'язанні конфліктів та миробудуванні»: робочий зошит. Київ: ФОП Стеценко В.В., 2016. 31 с.
2. Бесемер Х. Медіація. Посередництво в конфліктах. Київ: Worda, 2004. 173 с.
3. Величко О., Янковська Т.. Управління конфліктами та стресом. Посібник для працівників апарату суду. Київ, 2010. 192 с.
4. Мирне вирішення сімейних спорів / Г.О.Гаро, О.М.Спектор, Т.В.Водоп'ян та ін. Харків: Фактор, 2019. 80 с.
5. Кей П., Баррі С., Марк У. Кола примирення. Від злочину до повернення в громаду. Київ: Видавець Захаренко В.О., 2008. 272 с.

6. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: методичні рекомендації / заг. ред. Панок В.Г., Левченко К.Б. Київ: МЖПЦ «Ла Страда – Україна», 2014. 84 с.
7. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти / Андрєєнкова В.Л., Гайдук В.І., Лунченко Н.В. та ін. Київ: ФОП Нічога С.О., 2018. 174 с.

Методична література

1. Грись А.М. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Соціальна медіація, фасилітація та соціально-психологічне консультування» (для магістрів). Київ: МАУП, 2016. 17 с.
2. Кацьора О., Новосад К. Врегулювання конфліктів та медіація: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 46 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Громадська спілка «Українська академія медіації». URL: <http://mediation.ua/>
2. Гетті ван Гурп. Медіація однолітків. Докладний посібник з розв'язання конфліктів у наших школах. Авторський варіант перекладу книжки, виданої Українським центром порозуміння у 2006 р. URL: <http://www.ex.ua/12686710>.
3. Державний стандарт надання соціальної послуги посередництва (медіації). ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>
4. Европейський кодекс поведіння для медиаторів. URL: http://www.bassistov.org/code_of_conduct.htm.
5. Конвенція Ради Європи про попередження насильства щодо жінок та домашнього насильства та боротьбу з цими явищами. URL: <http://www.coe.int/fr/web/stop-violence-against-women-ukraine/publications/project>.
6. Ліга Медиаторів України. URL: <http://limu.org.ua>
7. Національна асоціація медиаторів України. URL: <http://namu.com.ua/ua/>
8. Про соціальні послуги: Закон України від 27.04.2022 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
9. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
10. Сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>
11. Сайт Верховної ради України. URL [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
12. Український центр медіації URL: <https://ukrmediation.com.ua/ua/>